

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep

0032 Oslo

Høring - endringer i opplæringslovens bestemmelser om fag- og yrkesopplæringen

Forslag til endringer i opplæringslovens bestemmelser om fag- og yrkesopplæringen er sendt de faglige rådene til høring. Faglig råd for service og samferdsel behandlet høringen i møte onsdag 30. august 2006.

Rådet fattet følgende vedtak:

Vedtak:

Forslag til endringer i opplæringslovens bestemmelser og fag- og yrkesopplæring er sendt på høring. Høringsfristen er 15. september 2006. Faglig råd for service og samferdsel har følgende synspunkter:

*Yrkesopplæringsnemndas oppgaver
Faglig råd for service og samferdsel støtter flertallsinnstillingen mht yrkesopplæringsnemndas oppgaver.*

Yrkesopplæringsnemnda er forumet for samarbeid om fagopplæring i bedrift på regionalt nivå mellom fylkeskommunene og partene i arbeidslivet. Denne måten å organisere arbeidet erfares som god og bør videreutvikles. Det er viktig å ta opp overordnede og prinsipielle problemstillinger rundt fag- og yrkesopplæringen i fylkene. Det er i tillegg viktig å se opplæring i skole og bedrift i sammenheng.

Arbeidslivet har fått en sentral rolle i det offentlige opplæringssystemet gjennom å ha påtatt seg samfunnsansvar ved å ta inn lærlinger. Partene i arbeidslivet har viktig kompetanse for og motivasjon til å bedre kvaliteten i fag- og yrkesopplæringen. For å sikre helheten og sammenhengen i det fireårige løpet, må partene i arbeidslivet og fylkeskommunen legge til rette for de involverte parter samarbeider om hele opplæringsløpet i skole og bedrift.

Fire hovedområder blinkes ut for samarbeid:

- *Kvalitet*
- *Dimensjonering*
- *Rådgivning/veiledning*
- *Regionalt utviklingsarbeid*

Det påpekes som viktig at arbeid med kvalitetsutvikling gjenspeiles i loven. En større grad av samhandling mellom skole og bedrift framheves som viktig. Spesielt vil samarbeidet om og koordineringa av arbeidet med videreutvikling av rådgivningstjenesten være en viktig oppgave, og regionalt utviklingsarbeide med vekt på kompetanseutvikling og utveksling

Yrkesopplæringsnemndas sammensetning

Faglig råd for service og samferdsel støtter flertallsinnstillingen mht yrkesopplæringsnemndas sammensetting.

Faglig råd mener fylkeskommunen selv bør oppnevne sine medlemmer i nemnda. Disse kan representere kompetanse innen lokal næringsutvikling, og skolemyndighetene i fylket. Vi ser det som naturlig at både skoleledelses- og faglærerkompetanse er representert i nemnda, og at sistnevnte godt kan være hentet fra en av lærerorganisasjonene. Det er også naturlig at en politiker kan være representert.

Vi understreker imidlertid at lærerorganisasjonene som organisasjon har andre kanaler og andre samarbeidsfora med fylkeskommunen. Vi støtter derfor ikke forslaget om at en av lærerorganisasjonene skal ha fast plass i yrkesopplæringsnemnda.

4. Lærebedriftene – inkludert opplæringskontorer og ringer

Arbeidsgruppa har vært opptatt av å tydeliggjøre kravene til lærebedriftene og gi nye krav som kan bidra til sikring av kvaliteten i opplæringen. Dette kommer fram gjennom forslag om at

- Lærebedriftene skal være faglig vurdert av yrkesopplæringsnemnda før godkjenning som lærebedrift gis av fylkeskommunen.
- Medlemsbedrifter i opplæringskontorer og –ringer skal godkjennes som lærebedrifter – også i de tilfellene der bedriften bare kan gi opplæring som dekker deler av fagets læreplan.
- Opplæringskontorene skal ha regler for hva den enkelte bedrift skal gi av opplæring, og for fordeling av tilskuddet mellom bedriftene.
- Muligheten for flere faglige ledere i lærebedriften tydeliggjøres. Faglig leder har ansvaret for opplæringen av lærlingen og for at bestemmelsene i opplæringslova følges
- Det defineres en instruktørrolle i lærebedriftene. Instruktørene skal stå for opplæringen av lærlingene.
- Lærebedriftene rapporterer en gang i året til fylkeskommunen om opplæringen av lærlinger og lærekandidater.

Faglig råd for service og samferdsel slutter seg til lovarbeidsgruppas intensjon og er i hovedsak enig i disse forslagene. Rådet er imidlertid opptatt av at de lovpålagte kravene ikke må bli så detaljerte at det gir bedriftene unødvendig merarbeid med å forholde seg til dem. På enkelte punkter vil arbeidsgruppas forslag føre til nettopp dette.

Krav om at navn på opplæringsansvarlige skal framgå av lærekontrakten

Vi oppfatter forslaget om at det i lærekontrakten (§4-5) skal gå fram hvem som har ansvaret for de ulike delene av opplæringen etter den fastsatte læreplanen, som unødvendig. Det kan i mange tilfeller være vanskelig å beskrive dette på det tidspunktet lærekontrakten tegnes. En slik bestemmelse kan også bli et hinder for nødvendig justering av ansvaret underveis i læretida. Vi tenker her på situasjoner som kan oppstå der bedriftens arbeidsoppgaver endrer seg. Intensjonen om at ansvarsfordelingen skal være tydelig og planlagt, mener vi blir ivaretatt gjennom forslagene om at bedriftene skal lage en intern plan for opplæringen (§4-4) og forslaget om at opplæringskontorenes vedtekter skal regulere hvilken opplæring hver enkelt medlemsbedrift skal ha ansvar for (§4-3). Det er en viktig utfordring å gjøre lærebedriftene best mulig rustet til å planlegge opplæring for lærlinger. Utdanning for faglige ledere og instruktører er et viktig tiltak her. I tillegg kan verktøy som for eksempel mappevurdering og underveissamtaler i løpet av læretiden kan være viktige hjelpemidler for lærebedriftene.

Lærebedriftenes rapportering til fylkeskommunen

Lovarbeidsgruppas forslag om årlig rapportering fra lærebedriftene kan lett oppfattes som unødvendig ekstraarbeid. Vi mener likevel at dette kan bidra til å øke kvaliteten dersom kriteriene for rapporteringen er enkle, tydelige og ikke gir lærebedriftene unødvendig merarbeid. Slik forslaget er formulert, er det uklart om medlemsbedrifter i et opplæringskontor både skal rapportere direkte til fylkeskommunen og til opplæringskontoret. Etter vår vurdering bør §4-7 presisere at medlemsbedriftene i opplæringskontorer rapporterer gjennom opplæringskontoret og ikke direkte til fylkeskommunen.

Opplæringskontorenes rolle

Faglig råd for service og samferdsel mener opplæringskontorene er et svært viktig samarbeidsorgan – også for bedrifter som kan gi opplæring i hele fagets bredde på egenhånd. Det er derfor svært viktig at opplæringskontoret kan gi denne typen bedrifter avlastning for administrative arbeidsoppgaver knyttet til fagopplæringen, slik som rapportering til og kontakt med fylkeskommunen.

Vi ber om at synspunktene fra rådet vurderes i det videre arbeid med saken.

Med vennlig hilsen

Anne Katrine Kaels
avdelingsdirektør

Knut Maarud
rådgiver